

**ASSESSMENT OF THE CURRENT SITUATION
OF LAND USE FOR AGRICULTURAL PRODUCTION
FOR 2019-2021 DONG HY DISTRICT, THAI NGUYEN PROVINCE**

Nguyen Thi Hong^{1*}, Nguyen Mai Linh¹, Nguyen Anh Tuan²

¹ Thai Nguyen University, University of Sciences, Vietnam

² Land fund center in Thai Nguyen city, Thai Nguyen province, Vietnam

Email address: hongnt@tnus.edu.vn

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2023/998>

Article info

Received: 12/5/2023

Revised: 26/6/2023

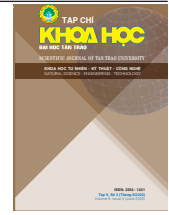
Accepted: 8/8/2023

Keywords

*Land use status,
agricultural production
land, agricultural
production situation,
structure of agricultural
production land, Dong Hy
district.*

Abstract

The study is to assess the production situation and current status of agricultural land use for Dong Hy district in the period of 2019 – 2021. Research using data collection and synthesis methods; from processing, analyzing and comparing the structure of agricultural land types; combined with online surveys to assess the current status and efficiency of agricultural land use in Dong Hy district. The results show that the total agricultural land area of Dong Hy district decreased from 13,635 ha in 2019 to 13,530 in the years 2020, 2021. This change in agricultural land area is related to the socio-economic development policy of the years and orientation to 2030 of the district. The growth rate of agriculture, forestry and fishery in 2020 will increase 1.7 times compared to 2019, which shows the positive changes in the agricultural economy in the area. The current status of agricultural land use has changed into a positive direction, bringing economic efficiency, agricultural land has been exploited quite thoroughly and oriented. The research results to create a premise for proposing some solutions to rational use in order to improve the efficiency of land use for agricultural planning in Dong Hy district.

ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG SỬ DỤNG ĐẤT SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP GIAI ĐOẠN 2019-2021 HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN

Nguyễn Thị Hồng^{1*}, Nguyễn Mai Linh¹, Nguyễn Anh Tuấn²

¹Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên, Việt Nam

²Trung tâm quỹ đất thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên, Việt Nam

Địa chỉ email: hongnt@tnus.edu.vn

<https://doi.org/10.51453/2354-1431/2023/998>

Thông tin bài viết	Tóm tắt
Ngày nhận bài: 12/5/2023	<p>Nghiên cứu đánh giá tình hình sản xuất và hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2019 – 2021. Nghiên cứu sử dụng phương pháp thu thập và tổng hợp số liệu; từ đó xử lý, phân tích và so sánh cơ cấu các loại đất sản xuất nông nghiệp; kết hợp với điều tra dưới hình thức khảo sát online đánh giá hiện trạng và hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện Đồng Hỷ. Kết quả cho thấy tổng diện tích đất sản xuất nông nghiệp của huyện Đồng Hỷ giảm từ 13.635 ha năm 2019 xuống 13.530 ha trong các năm 2020, 2021. Biến động diện tích đất sản xuất nông nghiệp này liên quan chủ trương phát triển kinh tế - xã hội các năm và định hướng đến năm 2030 của huyện. Tốc độ tăng trưởng ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản năm 2020 tăng 1,7 lần so với năm 2019, điều đó thể hiện những chuyển biến tích cực của ngành kinh tế nông nghiệp trên địa bàn. Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có những chuyển biến theo hướng tích cực, mang lại hiệu quả kinh tế, đất sản xuất nông nghiệp đã được khai thác khá triệt để, có định hướng. Kết quả nghiên cứu tạo tiền đề cho việc đề xuất một số giải pháp sử dụng hợp lý nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất sản xuất phục vụ công tác quy hoạch nông nghiệp huyện Đồng Hỷ.</p>
Ngày sửa bài: 26/6/2023	
Ngày duyệt đăng: 8/8/2023	
<p>Từ khóa</p> <p>Hiện trạng sử dụng đất, đất sản xuất nông nghiệp, tình hình sản xuất nông nghiệp, cơ cấu đất sản xuất nông nghiệp, huyện Đồng Hỷ.</p>	

1. Mở đầu

Đất đai là tài nguyên đặc biệt của quốc gia, là điều kiện cần cho mọi hoạt động sản xuất và đời sống [1], Việt Nam với đặc thù là nước nông nghiệp thì đất đai càng trở thành nguồn lực quan trọng [2,3]. Quá trình đô thị hóa diễn ra mạnh mẽ, điều này đồng nghĩa với việc sử dụng đất ngày càng tăng, gây ra áp lực lớn đối với tài nguyên đất nông nghiệp [4,5], tuy nhiên quá trình đô thị hóa cũng góp phần chuyển hướng phát triển kinh tế và

là động lực dịch chuyển cơ cấu kinh tế ở cả khu vực đô thị và nông thôn [6,7].

Tài nguyên đất là điều kiện vật chất không thể thiếu của sản xuất nông, lâm nghiệp, do đó việc đánh giá hiện trạng và biến động tài nguyên đất nông nghiệp là nhiệm vụ quan trọng, làm cơ sở cho công tác quản lý, sử dụng đất của nhà nước [8]. Để sử dụng đất nông nghiệp đạt hiệu quả cao, đòi hỏi người sử dụng đất, các nhà làm quy hoạch cần có kế hoạch sử dụng đất, lựa chọn cây

trồng phù hợp với điều kiện đất đai [9], từ đó có những quyết định đúng đắn, phù hợp trong việc sử dụng đất mang lại hiệu quả kinh tế và bền vững.

Đồng Hỷ là huyện miền núi nằm liền kề với trung tâm chính trị, văn hóa của tỉnh Thái Nguyên, đây là điều kiện thuận lợi để Đồng Hỷ phát triển kinh tế [10]. Những năm gần đây do áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, nhận hỗ trợ từ nhiều chương trình và dự án mà sản xuất nông, lâm nghiệp huyện Đồng Hỷ đã đạt nhiều kết quả. Năm 2021 giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản đạt 1.404,6 tỷ đồng [11, 12]; UBND tỉnh, huyện triển khai thực hiện nhiều cơ chế hỗ trợ sản xuất và phát triển nông thôn. Cơ sở hạ tầng kỹ thuật phục vụ sản xuất nông nghiệp, nhất là hệ thống thủy lợi tiếp tục được đầu tư, sửa chữa nâng cấp nhằm phát huy hiệu quả, giao thông nội đồng ngày càng hoàn thiện. Các hoạt động dịch vụ phục vụ sản xuất nông nghiệp tăng cả về số lượng và chất lượng, công tác dịch vụ vật tư giống, phân bón được chuẩn bị đầy đủ về số lượng, chủng loại và đảm bảo chất lượng giống cho gieo trồng, hình thức cung ứng thuận tiện.

Trên cơ sở những kết quả đạt được, huyện Đồng Hỷ tiếp tục chú trọng lựa chọn các vùng chuyên canh, sản xuất nông nghiệp tập trung. Do đó việc đánh giá hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp tại huyện Đồng Hỷ có ý nghĩa quan trọng, từ đó tạo tiền đề cho việc đề xuất một số giải pháp sử dụng hợp lý nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất sản xuất phục vụ công tác quy hoạch nông nghiệp huyện Đồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên. Xuất phát từ thực tiễn, tác giả lựa chọn nghiên cứu: “**Đánh giá hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019-2021 huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên**”.

2. Phương pháp và khu vực nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu sử dụng một số phương pháp sau:

- Phương pháp thu thập số liệu, tài liệu: Nhằm thu thập các quyết định, chỉ thị, nghị quyết về phát triển kinh tế, xã hội của huyện Đồng Hỷ. Kế thừa số liệu cơ bản về đất đai, kinh tế xã hội, hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp tại huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên từ các cơ quan chuyên môn, Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ, Ban bồi thường giải phóng mặt bằng huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.

Số liệu tài liệu sau khi được thu thập sẽ phân tích, tổng hợp, kết quả được sử dụng xây dựng tổng quan nghiên cứu, một số phần thuộc nội dung kết quả nghiên cứu và thảo luận.

- Phương pháp điều tra

Phương pháp điều tra được thực hiện dưới hình thức khảo sát online. Đối tượng là người dân địa phương, điều tra 750 hộ, trung bình mỗi xã/thị trấn 50 hộ. Tiêu chí lựa chọn: các hộ có tham gia sản xuất nông nghiệp. Nội dung khảo sát bao gồm: Tổng diện tích đất nông nghiệp và phân bổ theo cây trồng; Những cây trồng chủ yếu và loại giống; Những loại nông sản được bán; Thu nhập từ việc bán những sản phẩm nông nghiệp...

Kết quả điều tra được sử dụng để đánh giá hiện trạng và hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện Đồng Hỷ.

- Phương pháp thống kê, so sánh: Trên cơ sở các số liệu, tài liệu thu thập được, tiến hành thống kê, so sánh số liệu năm 2019, 2020 và 2021 để thấy được sự biến động, thay đổi về cơ cấu các loại đất sản xuất nông nghiệp và tình hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp.

2.2. Khu vực nghiên cứu

Đồng Hỷ là huyện miền núi của tỉnh Thái Nguyên, huyện Đồng Hỷ nằm cách trung tâm thành phố Thái Nguyên 5km về phía Đông Bắc, có vị trí địa lý:

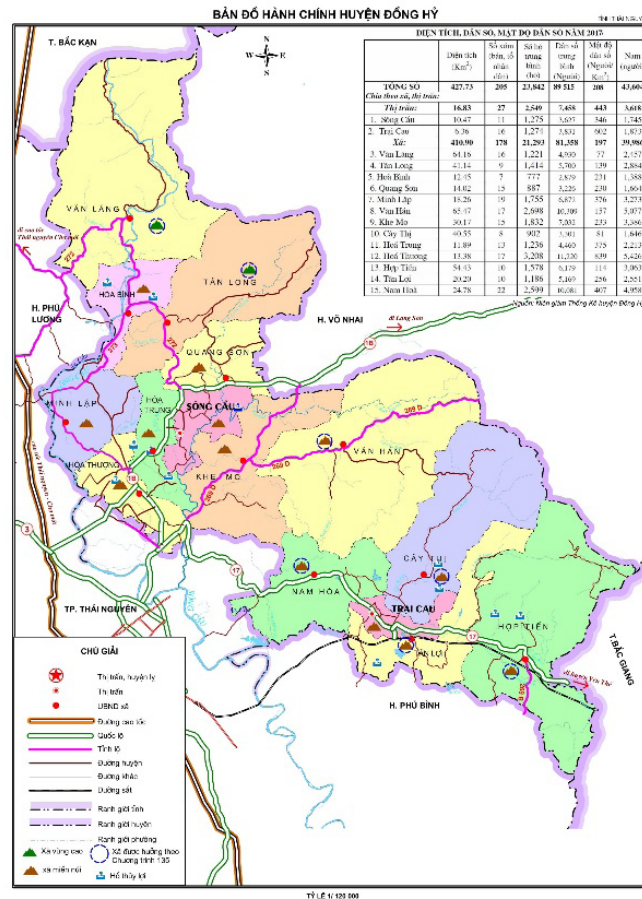
+ Phía Bắc giáp huyện Võ Nhai (tỉnh Thái Nguyên) và huyện Chợ Mới (tỉnh Bắc Kạn).

+ Phía Đông giáp huyện Yên Thế (tỉnh Bắc Giang).

+ Phía Tây giáp huyện Phú Lương và thành phố Thái Nguyên.

+ Phía Nam giáp huyện Phú Bình và thành phố Thái Nguyên.

Huyện Đồng Hỷ có nhiều kiểu địa hình, chế độ thủy văn dồi dào, nền nhiệt ổn định, chênh lệch nhiệt độ giữa các mùa không quá lớn, không có nhiều hiện tượng thời tiết bất thường (bão lớn, mưa dông, lốc xoáy...) [10]. Đây là những điều kiện rất thuận lợi cho phát triển kinh tế nông – lâm nghiệp, với đa dạng loại hình sản phẩm, từ nông - lâm nghiệp đến chăn nuôi. Các điều kiện kinh tế - xã hội, đặc điểm dân cư cũng là điều kiện thuận lợi cho phát triển hiệu quả ngành kinh tế nông nghiệp của huyện.

Hình 1. Bản đồ hành chính huyện Đồng Hới

Trên thực tế, ngành nông nghiệp đã có đóng góp cho ngân sách của huyện, tỉnh; góp phần ổn định đời sống người dân và đóng góp cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội huyện Đồng Hới.

3. Kết quả nghiên cứu

3.2. Đánh giá tình hình sản xuất và hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019 – 2021 huyện Đồng Hới

3.2.1. Hiện trạng đất sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019 - 2021 huyện Đồng Hới

Huyện Đồng Hới có tổng diện tích tự nhiên đứng thứ 4 tỉnh Thái Nguyên (43.173 ha), sau các huyện Võ Nhai (83.839 ha), Đại Từ (56.903 ha) và Định Hóa (51.377 ha). Về cơ bản, đất nông nghiệp của huyện Đồng Hới được thống kê dựa trên 2 nhóm: đất sản xuất nông nghiệp và đất lâm nghiệp có rừng. Tổng diện tích đất nông nghiệp của huyện cao, chiếm tỷ lệ lớn trong tổng diện tích đất tự nhiên, cụ thể như trong bảng 1 dưới đây.

Bảng 1: Diện tích đất nông nghiệp giai đoạn 2019 – 2021 huyện Đồng Hới

STT	Loại đất	Năm		
		2019	2020	2021
I	Tổng diện tích đất nông nghiệp	37.522	37.538	37.723
	Tỷ lệ (%)	86,91	86,95	87,38
1	Đất sản xuất nông nghiệp			
1.1	Diện tích (ha)	13.635	13.530	13.530
1.2	Tỷ lệ (%)	31,88	31,34	31,34
2	Đất lâm nghiệp có rừng			
2.1	Diện tích (ha)	23.887	24.008	24.193
2.2	Tỷ lệ (%)	55,32	55,61	56,04

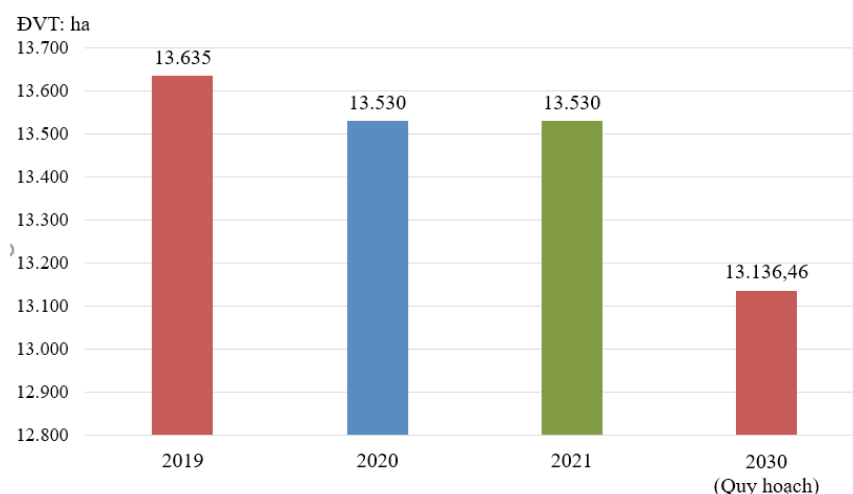
(Nguồn: Tổng hợp Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hới năm 2021) [12, 13, 14]

Trong giai đoạn 2019 - 2021, diện tích đất sản xuất nông nghiệp của huyện Đồng Hỷ có sự biến động nhẹ. Năm 2019, tổng diện tích đất sản xuất nông nghiệp của huyện là 13.635 ha, đến các năm 2020 - 2021, giảm xuống còn 13.530 ha. Theo quy hoạch sử dụng đất của huyện Đồng Hỷ, đến năm 2030, diện tích đất sản xuất nông nghiệp giảm còn 13.136,46 ha [15] (biểu đồ 1).

Vấn đề giảm diện tích đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn liên quan đến thực hiện các chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội các năm và định hướng đến năm 2030 của huyện. Đặc biệt, nhu cầu sử dụng đất cho xây dựng, các dự án thuộc các lĩnh vực công nghiệp, khu dân cư, hạ tầng xã hội, hạ tầng kỹ thuật tăng cao. Một phần nhỏ diện tích đất nông nghiệp của huyện được chuyển đổi mục đích sử dụng sang xây dựng cơ bản và phát triển tiểu thủ công nghiệp (khu hành chính, trụ sở UBND huyện mới, xây dựng nhà xưởng chế biến miến của hợp tác xã Miến Việt Cường; công trình xây dựng trụ sở hợp

tác xã nông nghiệp An Khang; công trình nhà xưởng chế biến chè hợp tác xã Tuyết Hương...), một số dự án khu dân cư, khu du lịch (khu dân cư Hồng Thái, khu du lịch sinh thái văn hóa Đá Thiên...).

Huyện Đồng Hỷ có diện tích đất sản xuất nông nghiệp khá cao so với tổng diện tích tự nhiên của toàn huyện. Đó là kết quả của công tác tăng cường quản lý nhà nước về các lĩnh vực đất đai, khai thác, sử dụng có hiệu quả tài nguyên đất, kết hợp hài hoà giữa mục tiêu phát triển kinh tế gắn với bảo vệ tài nguyên. Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ cũng định kỳ rà soát, bổ sung kế hoạch sử dụng đất và thực hiện quy hoạch sử dụng đất theo chu kỳ. Với đặc điểm dân số đông, nhu cầu lương thực khá cao, điều kiện tự nhiên thuận lợi, đa dạng kiểu địa hình, cơ cấu diện tích đất nông nghiệp nói chung và đất sản xuất nông nghiệp nói riêng tại huyện Đồng Hỷ là hợp lý, đảm bảo đời sống vật chất, nhu cầu việc làm của nhân dân.

Biểu đồ 1: Biến động diện tích đất sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019-2021 huyện Đồng Hỷ

(Nguồn: Tổng hợp Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ năm 2021) [12, 13, 14]

3.2.2. Tình hình sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019 - 2021 trên địa bàn huyện Đồng Hỷ

Cùng với sự phát triển kinh tế của tỉnh Thái Nguyên, cơ cấu kinh tế của huyện có những chuyển biến đáng kể, nông, lâm nghiệp, thủy sản vẫn là ngành kinh tế quan trọng của huyện Đồng Hỷ. Thu nhập của nhiều hộ gia đình chủ yếu dựa vào sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp. Các sản phẩm nông, lâm nghiệp, thủy sản của huyện đa dạng, bao gồm cả chăn nuôi, các sản phẩm lâm nghiệp và trồng trọt.

Bảng 2: Tốc độ tăng trưởng và giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản giai đoạn 2019 – 2021 huyện Đồng Hỷ

TT	Chỉ tiêu	Năm		
		2019	2020	2021
1	Tốc độ tăng giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản (%)	2,46	4,18	4,66
2	Giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản (Tỷ đồng) (Theo giá so sánh năm 2010)	1.291	1.342	1.404,6

TT	Chỉ tiêu	Năm		
		2019	2020	2021
3	Giá trị sản xuất nông nghiệp (Tỷ đồng)	1.166,7	1.208	1.269,06
4	Tỷ trọng sản xuất nông nghiệp so với tổng giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp, thủy sản (%)	90,37	90,01	90,35
5	Giá trị sản phẩm trên 01 ha đất nông nghiệp trồng trọt (Triệu đồng)	98,7	110,2	115,9

Nguồn: Tổng hợp từ Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ năm 2021) [12, 13, 14]

Số liệu thống kê bảng 2 cho thấy tốc độ tăng trưởng ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản qua các năm của huyện Đồng Hỷ được đánh giá ở mức đều, ổn định. Đặc biệt, năm 2020 tăng 1,7 lần so với năm 2019, điều đó thể hiện những chuyển biến tích cực của ngành kinh tế nông nghiệp của huyện. Đây là kết quả của việc triển khai các giải pháp phát triển sản xuất nông lâm nghiệp và chăn nuôi, phòng chống dịch bệnh trên địa bàn huyện. Đặc biệt, huyện Đồng Hỷ đã thực hiện các cơ chế hỗ trợ sản xuất, thay đổi cơ cấu cây trồng theo vụ,

chuyển đổi những diện tích đất sản xuất nông nghiệp kém hiệu quả sang canh tác các nông sản có giá trị trên thị trường.

Trong cơ cấu ngành kinh tế nông, lâm nghiệp, thủy sản của huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2019 – 2021, ngành nông nghiệp chiếm tỷ lệ lớn (trên 90%). Một số sản phẩm nông nghiệp mũi nhọn là chè, lúa, ngô, chiếm tỷ lệ lớn trong tổng diện tích đất nông nghiệp của huyện, cụ thể như trong bảng 3.

Bảng 3: Diện tích một số cây trồng chủ yếu giai đoạn 2019 – 2021 của huyện Đồng Hỷ

TT	Chỉ tiêu	Năm		
		2019	2020	2021
1	Diện tích trồng lúa	6.588	6.518,26	6.496,02
2	Diện tích trồng ngô	2.152	2.160,2	2.122,75
3	Tổng diện tích cây chè	3.441	3.846,1	3.856,05
4	Diện tích cây nông nghiệp khác	1.454,00	1.005,44	1.055,18
	Tổng	13.635	13.530	13.530

Nguồn: Tổng hợp từ Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ năm 2021, kết quả điều tra, khảo sát năm 2021) [12, 13, 14]

Kết quả bảng 3 cho thấy:

- Diện tích đất trồng lúa chiếm tỷ lệ cao nhất trong cơ cấu đất sản xuất nông nghiệp của huyện Đồng Hỷ: 48,32% (năm 2019), 48,18% (năm 2020) và 48,08% (năm 2021). Cơ cấu diện tích đất trồng lúa này đảm bảo nguồn cung cấp lương thực cho người dân và cung cấp 1 phần thức ăn cho chăn nuôi.

- Trên địa bàn huyện có diện tích đất trồng ngô thấp nhất, chiếm tỷ lệ 15,78% (năm 2019), 15,96% (năm 2020) và 15,68% (năm 2021).

- Diện tích đất trồng chè chiếm tỷ lệ 35,9% (năm 2019), 35,86% (năm 2020) và 35,3% (năm 2021). Cây chè hiện tại là 1 trong nhóm cây nông nghiệp chủ lực

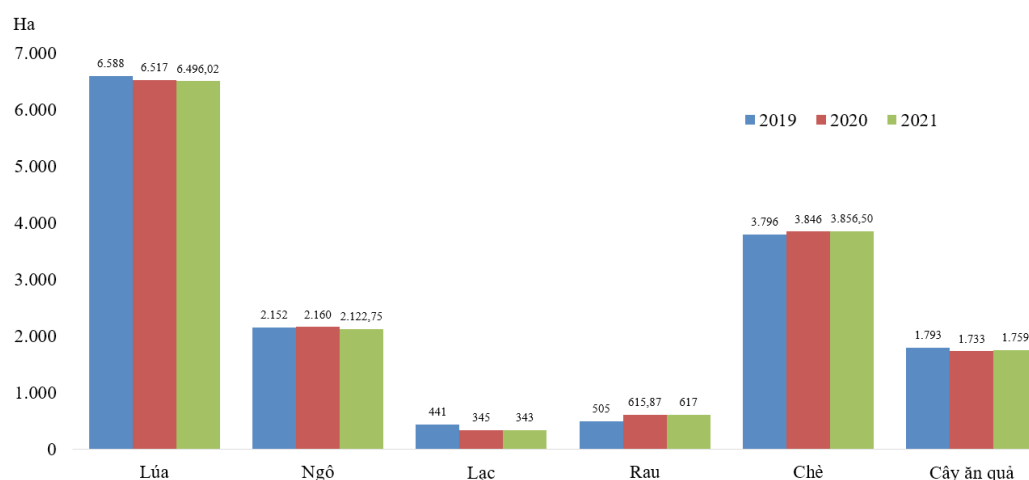
của huyện Đồng Hỷ, phù hợp với điều kiện tự nhiên khu vực. Sản phẩm chè của Đồng Hỷ cũng là 1 sản phẩm có giá trị trên thị trường.

Tổng hợp, so sánh tình hình sản xuất nông nghiệp huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2019 - 2021 được thể hiện trong bảng 4.

Đánh giá chung về tình hình sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2019 – 2021 trên địa bàn huyện Đồng Hỷ: Mặc dù có biến động trong cơ cấu trồng trọt – chăn nuôi – thủy sản, sản xuất nông nghiệp huyện Đồng Hỷ tăng trưởng ổn định qua các năm. Trong giai đoạn 2019 – 2021, huyện Đồng Hỷ triển khai nhiều mô hình nông nghiệp theo hướng bền vững, hữu cơ đạt hiệu quả kinh tế. Một số nhóm cây trồng được quan tâm đầu tư

như cây hoa, cây ăn quả, cây dược liệu. Đến nay, trên địa bàn huyện đã hình thành các vùng trồng hoa với quy mô nhỏ tại các xã Hòa Thượng, Hóa Trung, thị trấn Trại Cau, thị trấn Sông Cầu... với một số giống hoa mới được đưa vào sản xuất như hoa Ly, hoa Hồng, hoa Đồng tiền... góp phần tăng giá trị sản xuất nông nghiệp của huyện. Vùng sản xuất cây ăn quả tập trung theo hướng sản xuất hàng hoá chất lượng giá trị kinh tế cao bước đầu đã được hình thành tại các xã: Hóa Thượng, Hóa Trung, Khe Mo; đặc biệt hình thành vùng trồng cây có múi tại xã Quang Sơn, Tân Long, Văn Hán. Cùng với trồng trọt, chăn nuôi được phát triển

theo hướng trang trại, hoặc chăn nuôi hộ gia đình tập trung quy mô vừa và nhỏ. Cây chè là cây thế mạnh của huyện, được phát triển theo các mô hình sản xuất an toàn (sản xuất theo quy trình VietGAP) tại các xã Hòa Bình, Minh Lập, Văn Hán, Khe Mo và thị trấn Sông Cầu... Các năm gần đây sản phẩm chè được quảng bá rộng rãi qua nhiều kênh thông tin (phương tiện truyền thông đại chúng, các hội chợ, triển lãm trưng bày, giới thiệu sản phẩm nông nghiệp, hệ thống tin điện tử của Trung tâm xúc tiến thương mại Sở Công thương, Trung tâm Khuyến nông tỉnh) nhằm tìm kiếm thị trường, khẳng định thương hiệu sản phẩm chè huyện Đồng Hỷ.

Biểu đồ 2: Biến động diện tích đất canh tác một số nông sản chính của huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2019 - 2021

Nguồn: Tổng hợp từ Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đồng Hỷ năm 2021, kết quả điều tra, khảo sát năm 2021) [12, 13, 14]

*** Bình quân diện tích đất sản xuất nông nghiệp**

Trong giai đoạn 2019 – 2021, bình quân diện tích đất sản xuất nông nghiệp/người huyện Đồng Hỷ có xu hướng giảm, do dân số tăng và tổng diện tích đất sản xuất nông nghiệp giảm, cụ thể như trong biểu đồ 3.

Tuy diện tích đất sản xuất nông nghiệp bình quân đầu người của huyện giảm dần qua các năm, nhưng hiện tại vẫn cao hơn bình quân chung của tỉnh Thái Nguyên 1,74 lần (năm 2019), 1,72 lần (năm 2020) và 1,69 lần (năm 2021). Nguyên nhân là:

+ Diện tích đất sản xuất nông nghiệp cao thứ 3/9 thành phố, huyện của tỉnh (13.530 ha), sau huyện Đại Từ (19.736 ha) và Định Hóa (13.919 ha).

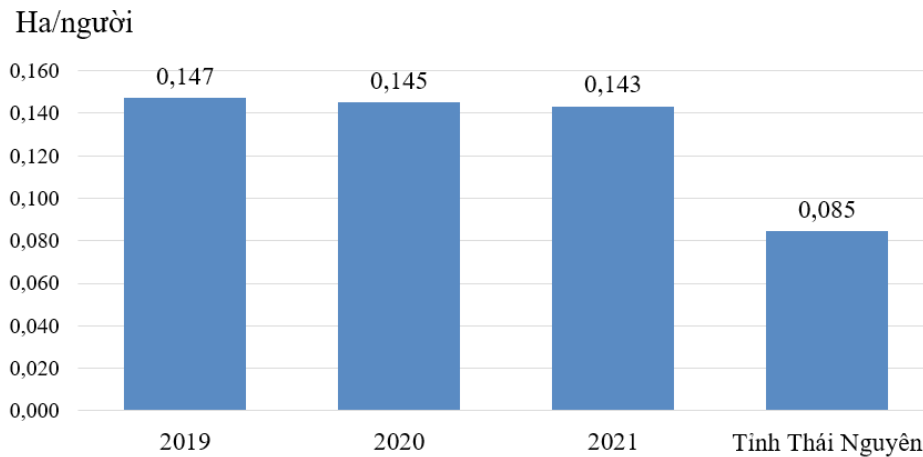
+ Dân số huyện Đồng Hỷ ở mức trung bình (93.300 người), đứng thứ 6/9 thành phố, huyện của tỉnh, sau thành phố Thái Nguyên (348.192 người), thành phố Phổ Yên (197.374 người), các huyện Đại Từ (174.162 người), Phú Bình (161.624 người) và Phú Lương (103.490 người).

Bình quân diện tích đất sản xuất nông nghiệp giảm qua các năm 2019, 2020, 2021. Kết quả khảo sát cho thấy, những nguyên nhân sau dẫn đến tình trạng này:

- Việc giảm diện tích đất sản xuất nông nghiệp bình quân đầu người liên quan đến việc giảm tổng diện tích đất nông nghiệp trong giai đoạn 2019 – 2021.

- Một phần diện tích đất sản xuất nông nghiệp được chuyển sang xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ mục đích quản lý nhà nước, phát triển cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn huyện như khu hành chính, trụ sở UBND huyện mới, xây dựng nhà xưởng chế biến miền của hợp tác xã Miền Việt Cường; công trình xây dựng trụ sở hợp tác xã nông nghiệp An Khang; công trình nhà xưởng chế biến chè hợp tác xã Tuyết Hương...), một số dự án khu dân cư, khu du lịch (khu dân cư Hồng Thái, khu du lịch sinh thái văn hóa Đá Thiên...).

- Một phần diện tích đất sản xuất nông nghiệp suy giảm chất lượng, năng suất kém được chuyển sang đất trồng rừng sản xuất.

Biểu đồ 3: Diện tích đất sản xuất nông nghiệp bình quân đầu người huyện Đông Hỷ giai đoạn 2019 - 2021

Nguồn: Tổng hợp từ Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2019, 2020 và Ủy ban nhân dân huyện Đông Hỷ năm 2021) [12, 13, 14]

Đánh giá chung:

Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện Đông Hỷ có những chuyển biến theo hướng tích cực như chuyển đổi sang các giống mới có năng suất, giá trị kinh tế cao, đầu tư các mô hình sản xuất an toàn, mang lại thu nhập cao, ổn định cho người dân. Thực tế cho thấy, nguồn thu từ sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện cao và tăng đều qua các năm. Điều này cho thấy: xét về khía cạnh tăng thu nhập, hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp đã mang lại hiệu quả kinh tế. Đất sản xuất nông nghiệp đã được khai thác khá triệt để, có định hướng.

4. Kết luận

Đông Hỷ là huyện có diện tích tương đối lớn, có nhiều tiềm năng về đất đai. Ngành nông nghiệp chiếm vai trò quan trọng trong cơ cấu kinh tế của huyện. Sự phát triển kinh tế xã hội và đô thị hoá đang tạo ra một số áp lực đối với quỹ đất sản xuất nông nghiệp của huyện.

Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp của huyện được đánh giá là phù hợp với chủ trương phát triển kinh tế - xã hội. Đất sản xuất nông nghiệp đã được khai thác sử dụng ổn định, triệt để, có định hướng. Hiện nay, ngành nông nghiệp của huyện có những chuyển biến theo hướng tích cực (chuyển đổi sang các giống mới có giá trị kinh tế cao, đầu tư các mô hình sản xuất an toàn...). Nguồn thu từ sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện cao, tăng đều qua các năm cho thấy hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp đã mang lại hiệu quả kinh tế.

Việc biến động giảm diện tích đất sản xuất nông nghiệp của huyện Đông Hỷ có liên quan đến giảm tổng diện tích đất nông nghiệp trong giai đoạn 2019 – 2021. Đất sản xuất nông nghiệp được chuyển sang xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ mục đích quản lý nhà nước, phát triển cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn huyện.

Nhìn chung tình hình sử dụng đất nông nghiệp của huyện về cơ bản được thực hiện theo quy định và kế hoạch sử dụng đất trong công tác quản lý nhà nước về đất đai của toàn huyện. Kết quả làm căn cứ để lập quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất và kế hoạch phát triển kinh tế xã hội hàng năm của địa phương.

REFERENCES

- [1] National Assembly of the Socialist Republic of Vietnam (2013). Law of the land No. 45/2013/QH13.
- [2] Hong, N. T. (2022). Assessment of the current situation of land use in 2021 for Bang Lung town – Cho Don district – Bac Kan province. *Scientific Journal of Tan Trao University*, no. 2, vol.8, pp. 115-121.
- [3] Huong, V. T. T., Ha, C. V., Gioi, N. V. (2021). Assessment of current situation and variation of wet rice land cultivation area in the red river delta region. *TNU Journal of Science and Technology*, no. 226, vol. 14, pp. 146-152.
- [4] Hong, N. T. (2021). Analyzing the situation of land use changes in the period 2014-2020 in Thinh Hung commune, Yen Binh district, Yen Bai province.

Scientific Journal of Tan Trao University, no. 22, pp. 127-134.

[5] Gioi, N. V., Tien, H. T. T. (2017). Research on changing and affecting of agricultural land use in the period 2010-2015 in Nong Ha commune, Cho Moi district, Bac Kan province. *TNU Journal of Science and Technology*, no. 171, vol. 11, pp. 43-48.

[6] Thanh, N. T., Hung, H. V., Hai, D. V. (2018). Current situation and solution to improve the efficiency of land use management of several economic organizations in the city of Thanh Hoa city, Thanh Hoa province period 2016-2018. *TNU Journal of Science and Technology*, no. 193, vol. 17, pp. 135-141.

[7] Hao, V. T. K., Duy, N. L., Thuy, N. T. (2020). Evaluation of the efficiency of planning and use planning in the area of Pho Yen town, Thai Nguyen province. *TNU Journal of Science and Technology*, no. 1225, vol. 07, pp. 176-182

[8] Anh, L. T., Hai, P. M., Ha, V. T. H., Thao. K. T., Thang, N. N., Binh, N. T. B. (2019). Assessment of the impacts of urbanization on agricultural land in the Red River Delta using multi-temporal remote sensing data and GIS. *Journal of Geodesy and Cartography*, no. 40, pp. 42-49.

[9] Trung, N. T., Dinh, L. C., Tri, L. Q. (2020). Orientation of agricultural land use adapting for climate

change in the Mekong Delta, (In Vietnamese). *Journal of Soil Science*, no. 58/2020, pp. 5-10.

[10] Web portal of Dong Hy district, Thai Nguyen province. *Natural conditions*, <https://donghy.thainguyen.gov.vn/dieu-kien-tu-nhien>

[11] Dong Hy District People's Committee (2020). *Report on results of implementation of socio-economic development tasks in 2020; Tasks and solutions for socio-economic development in 2021*.

[12] Dong Hy District People's Committee (2022). *Report on results of implementation of socio-economic development tasks in 2021; Tasks and solutions for socio-economic development in 2022*.

[13] Thai Nguyen Provincial Statistical Office (2019). *Thai Nguyen Provincial Statistical Yearbook 2019*.

[14] Thai Nguyen Provincial Statistical Office (2020). *Thai Nguyen Provincial Statistical Yearbook 2020*.

[15] People's Committee of Thai Nguyen province (2021). *Decision 2739/QĐ-UBND approving the land use planning of Dong Hy district in the period of 2021 – 2030*